

Linnéuniversitetet

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Utvärderingssystem Treklövern 2.0

**Gemensamt system för utbildningsutvärderingar för Karlstads universitet,
Linnéuniversitetet och Mittuniversitetet (Treklövern)**

Dnr: Kau C 2023/519
LNU-2023/2141
MIUN 2023/1757

Bakgrund

Inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning, beslutat av Universitetskanslersämbetet (UKÄ), förutsätts lärosätena själva svara för kvalitetssäkringen av sina utbildningar. Det innebär att lärosätena ska ha egna utvärderingssystem som godkänns av UKÄ vad gäller sin förmåga att, som en del i det lärosätesspecifika kvalitetssystemet, utföra denna uppgift. Karlstads universitet (Kau), Linnéuniversitet (Lnu) och Mittuniversitetet (Miun) har under perioden 2016-2023 samarbetat kring utbildningsutvärderingar, i den så kallade Treklövern.

De tre lärosätena inom Treklöversamarbetet har beslutat att fortsätta samarbeta kring regelbunden granskning av utbildning. I det här dokumentet beskrivs formerna för detta samarbete. Det innefattar utgångspunkter för granskningarna, utvärderingsobjekt, organisationen av samarbetet, bedömningsgrunder, underlag, och beskrivning av utvärderingsprocessen.

Utgångspunkter

Den regelbundna granskningen av utbildningar inom ramen för Treklöversamarbetet har som syfte att såväl bidra till kvalitetsutveckling som att säkerställa att lärosätenas utbildningar håller hög kvalitet.

Den gemensamma modellen för utvärdering

- ska säkra och utveckla kvaliteten i utbildningarna och därmed skapa förtroende och legitimitet för utbildningarna.
- tar fasta på de förhållandevis likartade uppdrag, situationer och utmaningar som kännetecknar de tre ingående lärosätena.
- avser att främja och säkra en akademisk bedömning av kvalitet, där lärandemål och den kollegiala bedömningen av dem står i förgrunden.
- avser att stärka samarbetet mellan berörda kollegiala miljöer och syftar till att stärka det ömsesidiga lärandet om kvalitetsarbete mellan lärosäten och kollegier.
- ska vara resurseffektiv.
- ska motsvara de anspråk staten genom UKÄ kan ha på en ordning för kvalitetssäkring.

Utvärderingsobjekt

Utvärderingsobjekten ska bestå av grupper av huvudområden och utbildningsprogram. Dessa grupper, i fortsättningen benämnda kluster, sätts samman så att de ingående utbildningarna kan utvärderas i en och samma utvärdering av en och samma bedömargrupp. Ett kluster ska innefatta en eller flera utbildningar på en eller flera nivåer,

och även de fristående kurser som kan knytas till området¹. Med utbildning menas hela innehållet i studiegången mot en generell examen eller yrkesexamen. Utbildningarna vid de tre lärosätena, med undantag av de utbildningar som ingår i UKÄ:s utbildningsutvärderingar, ska granskas².

Arbetet med att skapa kluster av utbildningar redovisas i Klusterlistan. Inför varje utvärdering görs en bedömning om det aktuella klustret kan behöva finjusteras.

Organisation av samarbetet

Styrgrupp: Styrgruppen består av rektorerna för de tre lärosätena och styrgruppen har det övergripande ansvaret för Treklövern.

Ledningsgrupp: Ledningsgruppen består av prorektor/vicerektor eller motsvarande från de tre lärosätena samt en studentrepresentant per lärosäte. Vid ledningsgruppens möten deltar också en adjungerad representant per lärosäte från beredningsgruppen. Ledningsgruppen leder arbetet inom Treklövern och ansvarar för övervakning och utveckling av systemet. Ledningsgruppen fattar nödvändiga beslut samt föreslår rektorerna beslut som ska fattas på rektorsnivå. Ledningsgruppen träffar rektorerna vid behov för information, diskussion och förankring av samarbetet.

Beredningsgrupp: Beredningsgruppen består av minst två handläggare och en studentrepresentant från vardera lärosätet. I beredningsgruppens roll ingår att stödja ledningsgruppen, utvärderingsansvariga och bedömargrupperna i deras arbete. Beredningsgruppen kan också vid behov utgöra en gemensam beredningsresurs. Beredningsgruppen ansvarar för att ta fram och hålla alla dokument uppdaterade. Förändringar ska hanteras och godkännas av ledningsgruppen samt rektor när så krävs.

Tillfälliga arbetsgrupper: Ledningsgruppen kan till sig knyta andra lärosätesövergripande arbetsgrupper för att lösa särskilda uppgifter. I dessa grupper kan en eller flera studentrepresentanter delta beroende på vad som är lämpligt med hänsyn till arbetsgruppens uppgift.

Koordinerande lärosäte: Ansvaret för genomförande av utvärderingarna ska fördelas mellan lärosätena. De tre rektorerna fattar på grundval av ledningsgruppens förslag, och efter samråd, var för sig beslut om koordinerande lärosäte. Det koordinerande lärosätets rektor beslutar om externa ledamöter och ordförande i bedömargruppen. Koordinerande lärosäte organiserar den aktuella utvärderingen samt ansvarar för genomförandet. I detta ingår också att koordinerande lärosätets kommunikatör samordnar med kommunikatörerna från övriga lärosäten.

Utvärderingsansvariga: För utvärdering av ett kluster utser det koordinerande lärosätets rektor en utvärderingsansvarig från det egna lärosätet. De två övriga lärosätenas rektorer

¹ Kurser som inte specifikt omfattas av kursfordringarna för examen (så kallade "enstaka kurser") ingår dock inte i forandet av utbildningsområden. Granskningen av dessa får ombesörjas av respektive lärosäte inom ramen för det kontinuerliga kvalitetsarbetet.

² Eventuella anpassningar och undantag hanteras genom att rektor vid respektive lärosäte kan fatta beslut om att huvudområde kan anpassas och undantas om särskilda skäl föreligger.

utser biträdande utvärderingsansvariga. De tre ska vara disputerade eller ha motsvarande konstnärlig kompetens, ha bred vetenskaplig eller konstnärlig kompetens och god kännedom om det aktuella utbildningsområdet. Utvärderingsansvarig koordinerar utvärderingsprocessen mellan de tre lärosätena och bedömargruppen.

Kostnader

Varje lärosäte står för sina egna kostnader i samband med utvärderingsarbetet.

Koordinerande lärosäte står därutöver (inom rimliga gränser) för kostnader för externa medverkande och nödvändiga kringkostnader. Beredningsgruppen ansvarar för att det finns ett gemensamt underlag för uppskattning av arbetsinsats och kostnad för bedömargrupper.

Ansvarigt lärosäte för respektive gruppering står för gruppens gemensamma kostnader i form av t.ex. lokal och förtäring i samband med fysiska möten. Ansvarig för ledningsgruppen står därutöver för kostnaderna vid eventuella "stormöten".

Lärosätena betalar en tredjedel vardera för eventuell kostnad för IT-lösning.

Bedömargrupper

För utvärdering av utbildningarna inom ett kluster tillsätts en bedömargrupp.

Bedömargrupper ska ha följande sammansättning:

- Utvärderingsansvarig från det koordinerande lärosätet och biträdande utvärderingsansvariga från de två övriga lärosätena enligt ovan. Utvärderingsansvarig/biträdande utvärderingsansvarig deltar inte i bedömningen av sitt lärosäte.
- Externa experter, minst två personer som båda är vetenskapligt kompetenta. För konstnärlig utbildning utses istället experter som är konstnärligt kompetenta. Dessa ska rekryteras från lärosäten utanför Treklövern och ha mångårig erfarenhet från utbildningsområdet.
- Arbetslivsrepresentant, en person med god kännedom om arbetsliv för studenter som utexaminerats från utbildningar i det aktuella klustret.
- Studentrepresentanter, en per lärosäte, som utses av respektive studentkår. Dessa bör om möjligt ha erfarenhet från studier inom utbildningsområdet. Studentrepresentanten deltar inte i bedömningen av sitt lärosäte.

En jämn könsfördelning ska eftersträvas. Ordförandeskapet i bedömargruppen ska i första hand upprätthållas av någon av de externa experterna. De vetenskapligt/konstnärligt kompetenta bedömarna ska vid avgörande ställningstaganden utgöra en majoritet. Med undantag för studentrepresentanterna och biträdande utvärderingsansvariga utses samtliga ledamöter och ordförande i bedömargruppen av det koordinerande lärosätets rektor efter tillstyrkan av Treklövern's ledningsgrupp. Förslag lämnas av utvärderingsansvariga.

Bedömningsgrunder

Utvärderingarna ska ha studenterna och deras studiegång i fokus. De bör därvid ta fasta på sådana resultat, förutsättningar och processer, liksom sådant kvalitetssäkrings- och kvalitetsutvecklingsarbete, som anges i *Standard and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*³ samt Högskolelagen och Högskoleförordningen. I Högskolelagen och Högskoleförordningen specificeras nationella examensmål samt formella grunder för kvalitetsarbetet, bland annat att kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter.

De bedömningsgrunder som tillämpas är härledda ur ESG, Högskolelag och Högskoleförordning samt UKÄ:s vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå. Bedömningsgrunder är avsedda att ge möjlighet för fakulteter och institutioner att utforma konkreta kvalitetsmål på ett sätt som passar den egna verksamhetsprofilen. Därigenom underlättas också samarbete mellan fakulteter och institutioner vid skilda lärosäten.

Bedömningsgrunder är följande:

1. Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.
2. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.
3. Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.
4. Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.
5. I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.

En mer detaljerad diskussion av bedömningsgrunderna och deras tillämpning på utbildningarnas förutsättningar, process och resultat finns i *Bedömargruppens uppdrag och arbete*. Utvärderingarna ska resultera i konstruktiva bidrag för höjd kvalitet men också signalera eventuella brister.

³ ESG i UKÄ:s översättning till svenska finns här:

[https://www.uka.se/download/18.193f86fb185be594c1b1637f/1674475243620/Standarder%20och%20riktlinjer%20f%C3%B6r%20kvalitetss%C3%A4kring%20inom%20det%20europeiska%20omr%C3%A5det%20f%C3%B6r%20h%C3%B6gre%20utbildning%20\(ESG\).pdf](https://www.uka.se/download/18.193f86fb185be594c1b1637f/1674475243620/Standarder%20och%20riktlinjer%20f%C3%B6r%20kvalitetss%C3%A4kring%20inom%20det%20europeiska%20omr%C3%A5det%20f%C3%B6r%20h%C3%B6gre%20utbildning%20(ESG).pdf)

I bedömargruppens rapport ska det redogöras för utvärderat utbildningsområdes starka respektive svaga sidor. I rapporten ska framgå:

- vad som är bra och ger kvalitet i utbildningen.
- vad som *bör* åtgärdas för att höja utbildningen kvalitet.
- vad som *måste* åtgärdas för att höja utbildningens kvalitet.
- eventuella medskick.

Underlag

Underlag för utvärderingarna är självvärderingar, utbildningsstatistik, självständiga arbeten eller andra examinationsuppgifter samt intervjuer av i första hand lärare och studenter.

Sammanfattande resultat och analyser från tidigare genomförda granskningar ska beskrivas i självvärderingen.

Ett kluster av utbildningar lämnar en gemensam självvärdering som ska ge tillräckligt underlag för bedömning av var och en av de ingående utbildningarna. Detaljerade anvisningar för självvärderingarnas innehåll och utformning ges i *Anvisning för självvärdering*.

Självständiga arbeten ingår i underlaget för bedömning om minst fem arbeten examinerats inom utbildningen under den senaste treårsperioden. Om tillräckligt många arbeten finns väljs minst fem stycken slumpmässigt i enlighet med *Checklista för urval av självständiga arbeten*. Ledningsgruppen väljer vilka examensmål som ska granskas i utvärderingen. Om inga självständiga arbeten lämnats till bedömargruppen, görs bedömningen utifrån andra typer av inlämnade examinationsuppgifter.

Utvärderingsprocessen

Granskning av ett kluster börjar med att rektorerna utser utvärderingsansvarig och biträdande utvärderingsansvariga, och avslutas med att bedömargruppen lämnar sin rapport till rektorerna. En detaljerad beskrivning av processen finns i *Generell tidsplan Treklövern*. Denna del av processen tar ungefär ett år.

Respektive lärosäte gör därefter en handlingsplan och följer, i enlighet med sina rutiner, upp punkter som måste eller bör åtgärdas. Ett år efter offentliggörandet av rapporten kallar Treklöverns ledningsgrupp berörda lärosätesrepresentanter till ett inspirationsseminarium med fokus på att dela erfarenheter och sprida goda exempel mellan lärosätena.

Respektive lärosätes rektor fattar beslut om utvärderingsomgången kan avslutas. Respektive lärosäte ansvarar därefter för det fortsatta kvalitetsarbetet, enligt de anvisningar och processer som finns inom lärosätet.

Figuren nedan sammanfattar utvärderingsprocessen för ett kluster.

Utvärderingsprocessen

Förteckning över anvisningar, instruktioner mm

- Bedömargruppens uppdrag och arbete (fastställs av rektorerna)
- Ersättningar för bedömargruppens ledamöter (fastställs av rektorerna)

Övriga dokument

- Klusterlistan (Förteckning över utbildningar vid lärosätena och deras gruppering i kluster inklusive tidsplan för hela utvärderingscykeln)
- Generell tidsplan utvärdering av ett kluster
- Anvisningar självvärdering
- Checklista utse bedömargruppens ledamöter
- Checklista ledningsgruppen
- Checklista upptaktsmöte
- Checklista urval av självständiga arbeten
- Checklista granskning av självständiga arbeten
- Checklista lärosätesintervjuer
- Checklista resultatets offentliggörande
- Checklista beredningsgruppen
- Mall självvärdering
- Mall bedömargruppens rapport